

PROGNOS
ARBETSMARKNAD
SKÅNE
2008–2009

Innehåll

SAMMANFATTNING	3
EFTERFRÅGAN PÅ ARBETSKRAFT OCH SYSSELSÄTTNING 2008 – 2009.....	4
<i>Hastig konjunkturavmattning</i>	4
<i>Trender på den skånska arbetsmarknaden</i>	4
Försvagning hittills	4
Trendbrott på arbetsmarknaden	5
Sysselsättningen från tillväxt till minskning	6
Efterfrågan i olika branscher.....	8
Minskningen störst i nordöstra Skåne	12
Lättare att rekrytera.....	13
UTBUDET AV ARBETSKRAFT.....	14
Den starka befolkningstillväxten fortsätter	14
Arbetskraftsutbudet: tillväxt bromsas upp	14
ARBETSLÖSHET OCH PROGRAMINSATSER.....	16
Arbetsmarknaden försvagas.....	16
Konsekvenser på arbetsmarknaden.....	18
EFTERFRÅGAN PÅ ARBETSKRAFT – YRKESFÖRDELAD	19
<i>Konkurrensen om de lediga jobben ökar</i>	19
<i>Utvecklingen för olika yrken</i>	19
<i>Datayrken</i>	19
<i>Yrken inom teknik och naturvetenskap</i>	19
<i>Sjukvårdsyrken</i>	20
<i>Undervisningsyrken</i>	20
<i>Övriga akademiker</i>	21
<i>Yrken inom handel och kontor</i>	21
<i>Yrken inom jordbruk, livsmedel, restaurang- och hotell</i>	22
<i>Bygg- och hantverksyrken</i>	22
<i>Industri- och verkstadsyrken</i>	22
<i>Transportarbete</i>	22
<i>Övriga yrken</i>	23

Fakta om prognosen

Arbetsförmedlingens sysselsättningsprognos för Skåne baseras på en enkätundersökning som genomförs av samtliga arbetsförmedlingar i Skåne. Motsvarande prognoser görs för samtliga län samt en för hela landet. Kärnfrågorna är sysselsättningsutvecklingen och rekryteringsbehovet på ett respektive två års sikt.

I länet intervjuades cirka 1 850 arbetsställen inom privat näringsliv och offentlig sektor under september och oktober i år. De kontaktade arbetsställena representerar samtliga branscher och svarar för 31 procent av antalet sysselsatta i länet. Därav har 185 arbetsställen eller 10 procent mindre än fem anställda.

Prognosens beräkningar grunder sig på SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS). Eftersom uppgifterna i RAMS är från november 2006 måste den aktuella sysselsättningen skattas, vilket sker med hjälp av arbetsgivarnas bedömningar som redovisas i prognosmaterialet. I ett andra steg framräknas utvecklingstrenden med hjälp av prognosmaterialet och de skattade sysselsättningsuppgifterna.

Sammanfattning

Trendbrott på arbetsmarknaden

Under höstmånaderna i år skedde en kraftig uppbromsning av den ekonomiska utvecklingen. Oron på de internationella finansmarknaderna har eskalerat. Även de ”reala ekonomierna” världen över har under en kort tid hamnat i en rejäl utförsbacke. Såväl Konjunkturinstitutet (KI) som regeringen var tvungna att justera sina befintliga konjunkturbedomningar nedåt några månader efter publiceringstillfället.

Arbetsförmedlingens höstprognos bekräftar den negativa utvecklingen. Enligt prognosundersökningen förväntas antalet arbetstillfällen i Skåne *minska* med 800 personer fram till fjärde kvartalet i år (-0,2 procent) och mellan fjärde kvartalet i år och nästa år med 3 700 personer (-0,7 procent).

Inkluderas gränspendlingen i beräkningen så lindras effekterna av den negativa trenden. Även vårt granland berörs nu av lågkonjunkturen. Huvudstadsregionens efterfrågan på arbetskraft är dock fortfarande stor, vilket innebär att den totala sysselsättningen i Skåne växer något i år på grund av gränspendlingen. Nästa år kommer dock konjunkturreffekterna att slå igenom och den totala sysselsättningen förutses minska med ca 2 500 personer (-0,4 procent).

Den positiva trenden som hittills kännetecknat arbetslöshetens utveckling avbröts under höstmånaderna i år. Sedan dess pekar arbetslösheten uppåt igen. Sysselsättningsminskningen i kombination med ett fortsatt ökande arbetskraftsutbud kommer nästa år att leda till en klar ökning av arbetslösheten. Om man tar hänsyn till *de säsongsmässiga svängningarna* beräknas 23 600 personer vara arbetslösa i slutet av 2008 och 30 100 vid samma period nästa år. Detta motsvarar en arbetslöshet på 3,0 respektive 3,8 procent räknat i förhållande till befolkningen (16-64 år).

Med tanke på höstens varselvåg kan man inte utesluta att arbetslösheten ökar ännu kraftigare.

För kommentarer kring prognosen; kontakta
arbetsförmedlingschef Pia Gustavsson, Malmö, 010-486 36 69.

För ytterligare information, kontakta
utredare Thomas Behrens, 010-486 11 20
thomas.behrens@arbetsformedlingen.se.

Prognosen och ytterligare material om utvecklingen på arbetsmarknaden i Skåne, i andra län och i riket finns på www.arbetsformedlingen.se under ”Nyheter/fakta, under rubriken Rapport, prognoser och publikationer”.

Efterfrågan på arbetskraft och sysselsättning 2008 – 2009

Hastig konjunkturavmattning

Under höstmånaderna i år skedde en kraftig uppbromsning av den ekonomiska utvecklingen. Oron på de internationella finansmarknaderna har eskalerat. Även de ”reala ekonomierna” världen över har under en kort tid hamnat i en rejäl utförsbacke. Den finansiella förtroendekrisen har tvingat fram internationella insatser för att stabilisera de globala finansmarknaderna på bred front och även den svenska regeringen presenterade en stabilitetsplan i slutet av oktober i år. Riksbanken och Riksgäldskontoret har vidtagit flera åtgärder för att säkra den finansiella stabiliteten. Men risken är överhängande att utvecklingen utmynnar i en allvarlig konjunkturavmattning.

Såväl Konjunkturinstitutet (KI) som regeringen var tvungna att aktualisera – dvs. att markant justera – sina befintliga konjunkturbedömningar nedåt några månader efter publiceringstillfället. Revideringar av det här slaget inträffar mycket sällan och sätter ljus på den allvarliga situationen som världen och därmed även Sverige befinner sig i.

KI:s barometerindikator för oktober – indikatorn sammanfattar stämningläget hos företag och hushåll – uppvisade de sämsta värdena sedan mätningarna började 1996. Detta föranledde KI att uppdatera sin konjunkturprognos från augusti i år. Enligt den uppdaterade prognosen räknar KI med att svensk BNP kommer att stagnera (-0,1 procent nästa år), vilket är den svagaste BNP-utvecklingen sedan 1993. Under 2010 stärks tillväxten något, men är inte tillräckligt starkt för att dra med sig sysselsättningen uppåt. Sysselsättning i riket som helhet förutses sjunka med ca 67 000 under 2009.

Regeringen kompletterade sin prognos i budgetpropositionen för 2009 (från september i år) med två alternativscenarier: Alternativscenario 1 – fördjupad finansiell kris samt Alternativscenario 2 – fördjupad och utdragen finansiell kris¹. Alternativ 1 innebär att brutonationaltillväxten BNP nästan är oförändrad under 2009 och växer med 2 procent under 2010. I det andra alternativscenariot förvärras den finansiella krisen ytterligare och de negativa effekterna på konjunkturutvecklingen blir betydligt mer påtagliga. Den svagare efterfrågan på varor och tjänster medför att BNP minskar under 2009 med -1,2 procent och ökar med 1,4 procent år 2010. Båda scenarierna leder till en fallande sysselsättning, -60 000 (alternativ 1) respektive -130 000 (alternativ 2) under 2009.

Trender på den skånska arbetsmarknaden

Försvagning hittills

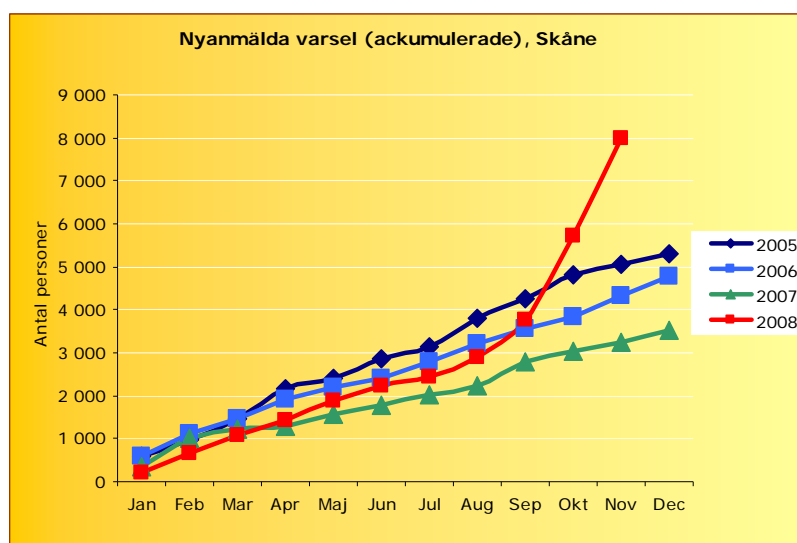
Den officiella arbetsmarknadsstatistiken – Statistiska Centralbyråns (SCB) arbetskraftsundersökning AKU – redovisar fram till tredje kvartalet i år en fortsatt stark efterfrågan på arbetskraft. Sysselsättningen steg med 13 500 personer eller 2,3 procent mellan tredje kvartalet 2007 och 2008. Jämfört med tidigare redovisningstillfällen minskar dock till-

¹ Finansdepartementet: Uppdatering av Sveriges konvergensprogram, november 2008, s.20 ff.

växttakten betydligt. I motsats till den officiella arbetsmarknadsstatistiken noterar SCB:s aktuella, kortperiodiska sysselsättningsstatistik redan en sysselsättningsnedgång – och reagerar därmed snabbare på konjunkturförändringen. Enligt denna minskade antalet *anställda* med 1 300 personer eller 0,3 procent (säsongrensade och trendberäknade värden) under samma redovisningsperiod².

Trendbrott på arbetsmarknaden

Sedan halvårsskiftet i år noterar Arbetsförmedlingen en dramatisk uppgång av antalet varsel om uppsägning i spåren av den allmänna konjunkturförsvagningen. Under november i år varslades cirka 2 300 personer i Skåne om uppsägning. Detta är den högsta novembernoteringen under de senaste 15 åren och överträffas enbart av de höga inflödena som noterades 1992. Hittills i år (dvs. fram till november 2008) har cirka 8 000 varselberörda personer anmälts till länets arbetsförmedlingar, jämfört med nästan 3 300 personer samma period förra året. Detta är en ökning med 146 procent. Industrin stod för en betydande del av det totala antalet varslade personer, cirka 47 procent, men även finansiell verksamhet och företagstjänster hade en hög andel bland de inrapporterade varslen (22 procent av det totala antalet). Vidare hade byggverksamheten, parti- och detaljhandeln samt transportnäringen en hög varselvolym.

Även Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik pekar på en tydlig försämring. Efterfrågan på arbetskraft fortsätter att mattas av. Hittills i år³ har nästan 65 700 nya platser noterats, vilket är 22 500 färre jämfört med samma period i fjor – eller en minskning med 26 procent. Fördelat efter yrken har antalet nyanmälda platser minskat inom nästan samtliga yrkesområden med undantag av arbeten som kräver teoretisk specialistkompetens samt vårdyrken med kortare högskoleutbildning. Konjunkturedgången drabbar i nuläget framför allt de yrkesgrupper som har anknytning till industrin, handeln och byggverksamheten. Minskningen var särskilt stor bland process- och maskinoperatörsarbeten, försäljningsarbeten inom detaljhandel samt bygg- och anläggningsarbeten.

² Skillnaden kan förklaras med att den kortperiodiska sysselsättningsstatistiken enbart redovisar antalet *anställda med arbetsplats i länet*, medan AKU omfattar samtliga *sysselsatta som är bosatta i länet*, inklusive Öresundspendlarna, egna företagare och medhjälpande familjemedlemmar.

³ T.o.m. november 2008

Antalet arbetslösa har sedan höstmånaderna börjat öka, även om nivån fortfarande är rätt låg. I slutet av november var 22 500 personer inskrivna som arbetslösa vid länets arbetsförmedlingar, vilket är en ökning på ett år med 12,5 procent eller 2 500 personer. I förhållande till befolkningen i åldrarna 16-64 år uppgick arbetslösheten till 2,9 procent.

Arbetslösheten bland män är högre än bland kvinnor och utvecklingen pekar på att skillnaden ökar mellan könen. I slutet av november var 12 500 män (3,2 procent) och 10 100 kvinnor (2,6 procent) registrerade som arbetslösa. Som en följd av den pågående ekonomiska försvagningen, minskade rekryteringsbehovet mest inom industrin och de företagsinriktade tjänsterna. Detta har medfört en markant ökning av antalet arbetslösa inom de mansdominerade yrkesområdena, såsom process- och maskinoperatörsarbete samt transportarbete.

Antalet arbetslösa ungdomar uppgick till 4 500 personer eller 4,1 procent av befolkningen (18-24 år).

Den ökning av arbetslösheten som noteras i nuläget kan dock inte härledas till höstens varselvåg, eftersom det normalt sett dröjer några månader tills ett varsel resulterar i uppsägning och arbetslöshet. De stigande arbetslöshetstalen beror istället i allt väsentligt på två andra faktorer: det minskade antalet rekryteringar på arbetsmarknaden och den minskade benägenheten hos arbetsgivarna att förlänga tidsbegränsade anställningar. Dessa faktorer drabbar framför allt personer med lös eller obefintlig anknytning på arbetsmarknaden, exempelvis många ungdomar och utrikesfödda.

Sysselsättningen från tillväxt till minskning

Varsel och färre nyanmälda platser tyder på en minskad sysselsättning. Arbetsförmedlingens prognos som bygger på en enkätundersökning (se också faktaruta om prognosen) och SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik RAMS, bekräftar de negativa tecknen. Arbetsförmedlingen skattar, på grundval av enkätundersökningen, att drygt 532 600 personer hade sin arbetsplats i Skåne⁴ under fjärde kvartalet 2007. Enligt enkätresultatet förväntas antalet *arbetstillfällen* i Skåne minska:

- med 800 personer fram till fjärde kvartalet i år, vilket motsvarar en minskning på 0,2 procent
- med 3 700 personer mellan fjärde kvartalet i år och nästa år, vilket motsvarar en minskning på 0,7 procent

Drygt 548 000 *sysselsatta* hade sin bostadsort i länet⁵ – inräknat arbetspendlare, och då framför allt gränspendlare. Enligt prognosen förutses

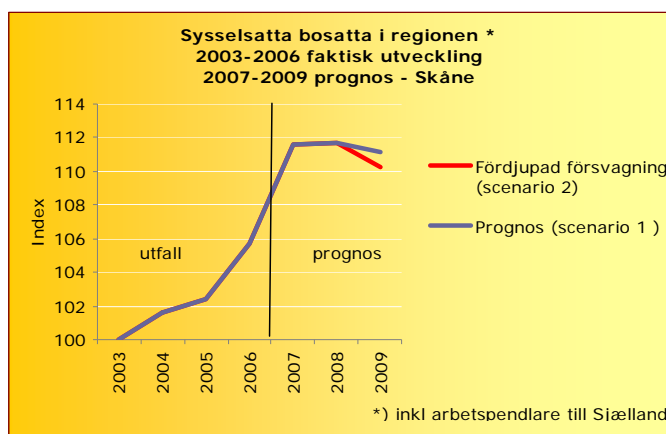
- en svag sysselsättningstillväxt med 500 personer fram till fjärde kvartalet i år, vilket motsvarar en förändring på +0,1 procent
- en klar minskning av sysselsättningen med 2 500 personer mellan fjärde kvartalet i år och nästa år, vilket motsvarar en förändring på -0,4 procent

Jämfört med Arbetsförmedlingens vårprognos som förutsåg en klar sysselsättningsökning för 2008 och en försvagad tillväxt för 2009, innebär detta prognosresultat ett markant

⁴ Sysselsatta med arbetsplats i regionen = ”dagbefolkning” = arbetstillfällen

⁵ Sysselsatta med bostadsort i regionen = ”nattbefolkning”

trendbrott. Enligt kommentarer som har kommit in i samband med intervjuundersökningen tyder mycket på att sysselsättningen ökade fram till sommarmånaderna i år. En mycket abrupt vändning inträffade dock under tredje kvartalet och därefter började sysselsättningen falla. Undersökningen återspeglar den spirande osäkerheten som i växande utsträckning genomtränger den globala och den nationella ekonomin. Det bör påpekas att prognosresultatet – omräknat till riksnivån – då motsvarar KI:s kompletterande beräkningar eller regeringens alternativscenario 1. Skulle den ekonomiska utvecklingen förvärras ytterligare enligt regeringens alternativscenario 2 – och det kan inte uteslutas att detta scenario blir verklighet med tanke på den aktuella utvecklingen av de nyinkomna varslen – så minskar sysselsättningen i länet enligt Arbetsförmedlingens skattningar med nästan 6 900 personer under 2009.

Den förväntade utvecklingen vad gäller förvärvsarbete som bor i länet – dvs. nattbefolkningen – ser fortfarande något bättre ut än utvecklingen vad gäller antalet arbetstillfällen i länet – dvs. dagbefolkningen, men likväl pekar trenden nedåt. Kombinationen av den danska och svenska efterfrågan på arbetskraft bedöms leda till en relativt sett lindrig sysselsättningsminskning, till skillnad från andra län.

Även Danmark drabbas av lågkonjunkturen och då framför allt huvudstadsregionen på Själland. Efterfrågan på arbetskraft bedöms mattas av. Avmattningen inträffar dock i en situation då den danska arbetskraftsreserven håller på att ta slut samt arbetskraftsmigrationen inte är tillräckligt stor för att möta rekryteringsbehovet. På grund av det svagare konjunkturläget räknar Arbetsförmedlingen med att antalet svenskar som får *nytt jobb* i Danmark minskar. Däremot förutses en mer eller mindre oförändrad sysselsättningssituation för de svenskar som redan är anställda på den danska sidan. Detta innebär att antalet arbetspendlare över Sundet kommer att *växa* – dock i *minskad* takt – under prognosperioden.

På sikt pekar arbetsmarknadsindikatorerna på att huvudstadsregionens arbetskraftutbud är för litet. Det är betydligt fler som uppnår pensionsålder än unga som uppnår yrkesaktiv ålder. Rekrytering av skånsk arbetskraft är en möjlighet för danska arbetsgivare att lösa rekryteringsproblemen. Den demografiska obalansen innebär att den ekonomiska utvecklingen lång tid framöver kommer att vara beroende av att arbetskraftsförsörjningen från Skåne fungerar.

Efterfrågan i olika branscher

Efterfrågan kommer främst från privata tjänster

Jämfört med Arbetsförmedlingens vårprognos har arbetsställdas bedömningar över lag blivit mer pessimistiska. Sammantaget förutser arbetsställda en klart stagnerande sysselsättningsutveckling i år och en minskning nästa år. Det finns dock en svag ljuspunkt: Sysselsättningen förväntas öka – dock mycket svagt – inom den privata tjänstesektorn, handeln inkluderad. Industrisysselsättningen pekar nedåt. Även den offentliga sektorn som helhet förväntar sig en minskad sysselsättning, vilket påskyndar den negativa utvecklingen.

- **Industri**

Sysselsättningen inom tillverkningssektorn har trendmässigt minskat under flera decennier. Produktionstillväxten har varit stor, men under de senaste åren har viss sysselsättningstillväxt skett. Denna trend bryts och prognosundersökningen pekar på en tvärbromsning: Branschföretagen inom tillverkningssektorn (inklusive utvinningen) räknar nu med en markant sysselsättningsminskning – redan i år med ca 2 500 (eller -3 procent) och nästa år med ca 2 000 sysselsatta (eller -2,5 procent).

Enbart 4 procent av undersökningens 340 industriföretag förutser en sysselsättningsökning. De flesta arbetsställda avviserar däremot ett minskat personalbehov. Nedgången är mest påtaglig inom transportmedelsindustrin med anknytning till lastbil- och personbiltillverkningen. Men även andra delbranscher såsom livsmedelsindustri, förlag och grafisk industri, massa- och pappersindustri, kemisk industri, gummi- och plastvaruindustri, jord- och stenvaruindustri, stål- och metallverk, metallvaruindustri samt trävaruindustri signalerar minskningar av personalstyrkan. Industrin och i synnerhet verkstadsindustrin stod även för en betydande del av det totala antalet varslade personer, vilket bekräftar den allvarliga situationen i länets industri befinner sig i. Osäkerheten kring den framtida utvecklingen förstärks genom ett drastiskt försämrat orderläge. Orderingången har sjunkit betydligt och försvagningen har skett på bred front.

- **Byggsektorn**

Byggsektorn har upplevt flera expansiva år, framför allt i västra Skåne. Den aktuella finanskrisen har dock varit en kalldusch för framför allt bostadsmarknaden. Visserligen kommer pågående projekt att färdigställas, men osäkerheten kring framtida projekt ökar. Aktivitetsnivån bedöms fortsätta vara hög i Malmö-Lund regionen medan avmattningstendenser slår igenom i länets övriga delar. Även kommersiella byggprojekt som kontorsfastigheter samt bygginvesteringar inom handeln och industrin har nått sin topp och byggvolymen kommer att minska under prognosperioden. Investeringar inom anläggningsmarknaden berörs däremot inte av konjunkturutvecklingen. Infrastrukturprojekt, såsom Citytunneln i Malmö och järnvägstunneln genom Hallandsåsen fortsätter. Dessutom sätts ombyggnaden av stationerna i Malmö och Lund igång.

Jämfört med vårprognosen har branschens förväntningar justerats markant nedåt. Det är framför allt de stora byggföretagen som reagerar med en växande försiktighet på den ekonomiska avmattningen och aviserar personalminskningar. Arbetsförmedlingen registrerar dessutom ett ökande antal varsel om uppsägningar. De små och medelstora företagen ser fortfarande något mer positivt på framtiden. På grundval av branschfö-

retagens bedömningar beräknas sysselsättningen öka med 200 förvärvsarbetande mellan fjärde kvartalet 2007 och 2008, vilket motsvarar en ökning på 0,6 procent. För 2009 förutser branschens prognosarbetsställen en sysselsättningsminskning med 1 000 sysselsatta (-2,7 procent).

- **Handel**

Företag inom handeln, som är den största branschen inom tjänstesektorn är fortfarande försiktigt optimistiska. Jämfört med de senaste fem åren ligger försäljningsvolymen på en förhållandevis hög nivå. Även utbyggnaden av försäljningslokaler fortsätter och en rad nya köpcentra invigs under prognosperioden. För närvarande gynnas handeln i Malmö och Helsingborg av den fallande kronkursen. Antalet danska konsumenter har ökat markant under de senaste månaderna och de lokala branschföretag registrerar ett kraftigt omsättningsplus. Utvecklingen anses dock vara tillfällig, då svenska handlare efter en tid, när lagren tömts, måste betala mer för de importerade varorna.

Detaljhandeln tror på en viss positiv sysselsättningsutveckling under prognosperioden. Partihandeln berörs av konjunkturedgången inom industrin och personalbehovet anpassas successivt. Bilhandeln hyser en klart pessimistisk syn på den framtida utvecklingen. Sammantaget räknar prognosföretagen med en fortsatt positiv sysselsättningsutveckling – åtminstone i år. De intervjuade arbetsställen räknar med 700 fler sysselsatta (1 procent) mellan fjärde kvartalet 2007 och 2008. Nästa år väntas en svagare tillväxt, motsvarande ca 300 sysselsatta (0,4 procent).

Med tanke på att hushållens stämningssläge har blivit dystrare enligt KI:s senaste barometermätning, ökar risken att branschens omsättning blir mindre än förväntad. Därmed skulle även branschens personalbehov minska under prognosperioden.

Sysselsättningsförändringar 2008 och 2009					
Dagbefolkning					
	Sysselsatta	Förändring	i %	Förändring	i %
	2007 kv 4	2008 kv 4	2008 kv 4	2009 kv 4	2009 kv 4
Jordbruk, skogsbruk och fiske	9 480	-60	-0,6	-10	-0,1
Utvinning och tillverkning	82 800	-2 460	-3,0	-2 040	-2,5
Energi, vatten och avfallshantering	6 870	-260	-3,7	-60	-0,9
Byggnadsverksamhet	36 190	210	0,6	-1 000	-2,7
Handel	75 150	740	1,0	270	0,4
Transport och kommunikation	32 320	810	2,5	300	0,9
Finansiell verksamhet, företagstjänster mm	76 450	1 830	2,4	490	0,6
Utbildning m m	58 950	-130	-0,2	-130	-0,2
Vård och omsorg	87 040	-1 100	-1,3	-1 130	-1,3
Personliga och kulturella tjänster	34 440	-270	-0,8	-170	-0,5
Offentlig förvaltning mm	25 010	-150	-0,6	-190	-0,8
Ej specificerad verksamhet	7 850	-40	-0,5	-20	-0,3
Samtliga näringsgrenar	532 550	-880	-0,2	-3 700	-0,7

- **Transport och kommunikationer**

Godtransporten påverkas av den ekonomiska försvagningen. Fram till sommaren i år har åkeribranschen upplevt en positiv utveckling. Under höstmånaderna förändrades

situationen dock och efterfrågan på transportvolymen började sjunka. Åkeriernas konjunkturbild har mörknat och anställningsbehovet dämpas successivt inom branschen.

Skånes snabba tillväxt är nära förknippad med utbyggnaden av trafikinfrastrukturen och därmed kollektivtrafiken. Framför allt har arbetspendlingen lett till att tidigare självständiga pendlingsregioner har vuxit ihop (Malmö och Helsingborg). Satsningar på kollektivtrafiken påverkas inte av konjunkturförsvagningen, tvärtom förutses dess fortsatta expansion. Detta i sin tur medför en ökad efterfrågan på arbetskraft, såsom busschaufförer och tågpersonal.

Sett över hela branschen räknar företagen med en sysselsättningsökning upp mot 2,5 procent, motsvarande 800 fler sysselsatta i år. Nästa år räknar företagen med en svagare sysselsättningstillväxt. Prognosföretagen spår att sysselsättningen då ökar med endast 0,4 procent motsvarande ca 300 sysselsatta.

- ***Finansiell verksamhet, företagstjänster mm***

Utvecklingen har varit mycket stark inom branschen finansiell verksamhet, företags-tjänster m.m. Detta gäller framför allt för uppdragsverksamheten såsom IT-branschen, den privata forskningen, konsult- och personaluthyrningsverksamheten. Arbetsstäl- lerna bedömer dock att såväl den expansiva efterfrågan som rekryteringsproblemen suc- cessivt klingar av. Delbranschen finansiell verksamhet berörs av finanskrisen och det framtida personalbehovet är svårt att bedöma. Personaluthyrningsbranschen reagerar mycket känsligt på den konjunkturella avmattningen och signalerar ett minskat rekry- teringsbehov.

Det senaste året har efterfrågan inom konsultverksamheten – där informations- och kommunikationstekniksektorn ingår – varit mycket expansiv. Företagen är positiva och tror på ytterligare anställningar. Företagen inom konsultverksamheten bedömer dock att såväl den expansiva efterfrågan som rekryteringsproblemen successivt mins- kar i takt med att den konjunkturella försvagningen slår igenom i hela näringslivet.

Mellan fjärde kvartalet 2007 och 2008 väntas branschens sysselsättning öka med 1 800 personer (2,4 procent), vilket är den största tillväxten för en enskild bransch- grupp i prognosundersökningen. Under 2009 beräknas tillväxten vara mycket svagare. Företagen i prognosundersökningen räknar med en sysselsättningstillväxt upp mot 500 sysselsatta motsvarande en ökningstakt med 0,6 procent.

- ***Personliga och kulturella tjänster***

Branschen anknyter till aktiviteter inom fritid, nöjen, kultur. Under årets höstmånader har Malmös och Lunds idrottsarenor invigts. Nästa år öppnas Malmös nya stadion. Även Kristianstad satsar på en ny arena och planeringen pågår just nu för fullt. Nya arbetstillfällen skapas direkt inom fritidssektorn och indirekt genom entreprenadföretag.

Prognosundersökningen fångar inte in denna utveckling eftersom den enbart intervjuar etablerade arbetsställen. Prognosarbetsställen består till största delen av restaurang- och hotellföretag. De intervjuade företagen förutser en stagnerande efterfrågan och anpassar snabbt personalstyrkan. Företagen räknar med en sysselsättningsminskning i år (-300 personer, -0,8 procent) och nästa år med en något svagare minskning (-200, 0,5 procent).

Inom branschen konkurrerar Skåne med Danmark om arbetskraft. Det gäller särskilt västra Skåne och speciellt under högsäsongen (sommar och julperiod). Även branschföretag inom den danska huvudstadsregionen räknar med en nedåtvändande utveckling för nästa år. Men bristen på branschkompetent personal är ändå besvärande, vilket innebär fortsatt goda förutsättningar att få arbete för arbets sökande med motsvarande utbildning.

Ytterligare arbetstillfällen skapas inom hemservicebranschen som inte är med i prognosundersökningen. Regeringen införde 2007 möjligheten för skattereduktioner för hushållsnära tjänster och sedan dess har antalet anställda inom hemservicebranschen vuxit successivt. I år räknar branschen med sammanlagt 180 000 hushåll som köper tjänster. Siffrorna avser hela riket. Enligt undersökningen är hushållen i storstadsregionerna mest intresserade av hushållsnära tjänster.

- **Offentliga tjänster**

Prognosmaterialet pekar på en negativ sysselsättningsutveckling inom de offentliga tjänsterna⁶ som helhet. 2008 väntas sysselsättningen sjunka med ca 1 400 personer (-0,8 procent). Nedgången fortsätter något kraftigare 2009. Region Skåne (som landstingskommun) och kommunerna övergår i större utsträckning till att upphandla tjänstutbudet av privata entreprenörer, vilket innebär att den faktiska utvecklingen inom den offentliga sektorn blir allt mer svårbedömd.

Kommunsektorns finanser är mycket beroende av hur skatteintäkterna utvecklas. De viktigaste komponenterna till det totala skatteunderlaget är utvecklingen av antalet sysselsatta och timlönen. Regeringens och KI:s prognoser samt revidering av prognoserna – har inneburit att de flesta kommuner och Region Skåne (som landstingskommun) successivt har skrivit ner sina prognoser för skatteunderlaget i höstas. Region Skåne har t.ex. reviderat ner skatteunderlaget med cirka 530 miljoner kronor. Samtidigt som intäkterna minskar bedöms den stigande inflationen medföra att kostnaderna för pensioner ökar kraftigt 2009.

Det är framför allt inom sjukvården och äldreomsorgen som sysselsättningen minskar. Region Skåne satsar på att införa vårdvalet inom primärvården (Hälsoval Skåne), vilket innebär att en vårdtagare har tillgång till primärvården i hela regionen. Omstruktureringen bygger på ett nytt system mellan offentliga och privata vårdgivare och huvudmännen. Samtidigt ska underskottet inom slutenvård (sjukhus) minskas kraftigt under 2009.

Inte enbart offentliga utan även privata vårdgivare inom vården och äldreomsorgen aviserar nu personalminskningar. Bemanningen minskas successivt när vikariat eller korttidsanställningar går ut. Det kan inte uteslutas att även fast anställda kommer att varslas om uppsägning.

De flesta arbetsgivare inom utbildningssektorn fortsätter att anpassa personalstyrkan till den demografiska utvecklingen, dvs. fler elever i förskolan och färre i grundskolan. Det finns signaler från flera kommuner att den kommunala vuxenutbildningen

⁶ Sammanslagning av branschgrupperingarna "Vård och Omsorg", "Utbildning och forskning" samt "Offentlig förvaltning mm." Här ingår även privata företag som finansieras via offentliga medel (t.ex. privata vårdhem) i branschgrupperingarna.

sakta kommer att utvidgas. Volymen på arbetsmarknadsutbildning och kvalificerad yrkesutbildning planeras enligt höstens budgetproposition inte att utökas.

Det har blivit mycket osäkrare att skatta personalbehovet inom den kommunala skolverksamheten. Ersättningssystemet har förändrats (t.ex. införande av skolpeng) och personalplaneringen inom den kommunala skolverksamheten blir svårare när antalet friskolor ökar. Sysselsättningen minskar med vardera 130 personer (-0,2 procent) i år och nästa år.

I samband med organisationsförändringar inom den statliga sektorn kommer antalet sysselsatta att minska något under prognosperioden.

Minskningen störst i nordöstra Skåne

Länet kan delas in i tre arbetsmarknadsregioner – Malmö, Helsingborg och Kristianstad. Indelningen i arbetsmarknadsregioner bygger i stort på SCB:s indelning i lokala arbetsmarknader⁷.

Regionernas branschprofil

Skillnaderna inom Skåne är stora. Arbetsmarknadsregion Malmö har över 320 000 arbetstillfällen, det vill säga mer än dubbelt så många som nordvästra Skåne som är den näst största arbetsmarknaden (139 000 arbetstillfällen). Regionen noterar den högsta andelen sysselsatta inom den privata tjänstesektorn med knappt 43 procent (mot 40 procent i länet) och är länets ekonomiska motor med en stark tjänstesektor med högt utbildad arbetskraft. Området är specialiserat mot forskning och utveckling, högre utbildning, partihandel samt kvalificerade företagstjänster.

Arbetsmarknadsregion Helsingborg har en bred mix av branscher, men är specialiserad mot handel. Regionen har en stark roll som logistikcentrum och har många tillverkningsindustrier.

Arbetsmarknadsregion Kristianstad har en inriktning mot jord- och skogsbruk samt tillverkningsindustrin. 20 procent av regionens 72 000 arbetstillfällen finns inom industrin, mot enbart 16 procent i länet och knappt 13 procent i arbetsmarknadsregion Malmö. Tillverkningssektorn präglas generellt av arbetsintensiva verksamheter som dessutom är starkt utsatta för konkurrens från låglöneländer. Även de offentliga tjänsterna (utbildning, vård och omsorg samt offentlig förvaltning) har en större sysselsättningsandel i arbetsmarknadsregion Kristianstad än i länet som helhet, och sysselsätter drygt 36 procent av regionens förvärvsarbetande (33 procent i länet).

⁷ Arbetsmarknadsregion Malmö:

Burlöv, Eslöv, Hörby, Höör, Kävlinge, Lomma, Lund, Malmö, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Stafanstorps, Svedala, Tomelilla, Trelleborg, Vellinge och Ystad

Arbetsmarknadsregion Helsingborg:

Bjuv, Båstad, Höganäs, Helsingborg, Klippan, Landskrona, Perstorp, Svalöv, Åstorp, Ängelholm och Örkelljunga

Arbetsmarknadsregion Kristianstad:

Bromölla, Hässleholm, Kristianstad, Osby och Östra Göinge

Skånes näringsliv har varit och är fortfarande under stark struktumvandling. Kunskapsintensiva tjänster växer i första hand fram i de befolkningstäta områdena. Förändringen är därför mest påtaglig i regionens västra sida och då framför allt i Malmö-Lund området, som också har de flesta forsknings- och utbildningsinstitutioner. Närheten till Köpenhamn gynnar utvecklingen ytterligare i denna del av Skåne.

De regionala skillnaderna i branschstrukturen kan tydligt avläsas i prognosresultatet. Regioner som har en högre andel av industrissysselsatta är sårbara vid konjunktunedgångar. Eftersom den aktuella konjunktunedgången framför allt drabbar tillverkningsindustrin samt de företagsinriktade tjänsterna som är kopplade till industrin (bl.a. personaluthyrningsföretag), är de förväntade arbetsmarknadsutsikterna klart mörkare i regionerna med en stor industriell bas. Tillverkningssektorn och den offentliga sektorn dominerar arbetsmarknadsregion Kristianstad, vilket är en förklaring till att sysselsättningen minskar i snabbare takt än i länets övriga delar. Även den nordvästra delen av Skåne drabbas av något starkare nedgång än arbetsmarknadsregionen Malmö på grund av en större andel industrissysselsatta.

Den privata tjänstesektorn med högutbildad arbetskraft är huvudsakligen koncentrerad till länets sydvästra del. Området är specialiserat mot forskning och utveckling, högre utbildning, partihandel samt kvalificerade företagstjänster. Även i perioder av en avmattande konjunktur är och förblir denna region länets ekonomiska motor, vilket förklarar att prognosföretag inom arbetsmarknadsregion Malmö har en förhållandevis mer positiv syn på utvecklingen under prognosperioden. Visserligen spår företagen en inbromsning av sysselsättningsutvecklingen och förutser en stagnation, men den är lindrig jämfört med länets övriga regiondelar.

Allt fler som bor i Skåne arbetar utanför länet, framför allt i Danmark. Gränspendlingen är störst från länets västra del som har bra kommunikationer till den danska huvudstadsregionen. Gapet mellan Skånes västra och östra del kommer att växa i takt med att Öresundsintegrationen framskrider. Visserligen har lågkonjunkturen en dämpande effekt på gränspendlingen, men den fortsatt stora arbetskraftsefterfrågan på Själland fungerar som en buffert och lindrar sysselsättningsnedgången på den svenska sidan av Öresund.

Sysselsatta bosatta i regionen (16-64 år - nattbefolkning) - OBS: inkl utpendling till Sjælland												
Antalet sysselsatta 4 kvartalet - förändringen av antalet sysselsatta under loppet av året												
Period	Länet			AMR Helsingborg			AMR Kristianstad			AMR Malmö		
	Antal	Förändring Antal	Förändring i procent	Antal	Förändring Antal	Förändring i procent	Antal	Förändring Antal	Förändring i procent	Antal	Förändring Antal	Förändring i procent
2007	548 100	18 500	3,5%	144 900	5 400	3,8%	75 300	1 200	1,7%	327 900	11 900	3,8%
2008	548 600	500	0,1%	145 200	300	0,2%	74 300	-1 000	-1,4%	329 100	1 100	0,3%
2009	546 100	-2 500	-0,4%	144 400	-800	-0,6%	73 600	-700	-1,0%	328 100	-900	-0,3%

Lättare att rekrytera

Andelen arbetsställen som uppgett att de har rekryteringsproblem har minskat klart sedan hösten 2007. 27 procent anger att de upplevt arbetskraftsbrist vid rekrytering det senaste halvåret, jämfört med 33 procent hösten 2007. Inom byggbranschen anger 30 procent av arbetsställena arbetskraftsbrist, vilket är en minskning med 12 procentenheter jämfört med höstprognosen 2007. Andra branschområden där rekryteringssituationen markant har förändrats är *Tillverkning* (17 procent mot 36 procent i fjor).

Utbudet av arbetskraft

Den starka befolkningstillväxten fortsätter

Förra året ökade befolkningen i Skåne med nästan 15 000 personer och uppgick till ca 1,2 miljoner invånare vid årsskiftet 2007/2008. Bakgrunden till de två senaste åren av befolkningsökning är den tillfälliga asyllagen och invandringen från Danmark, som ökat markant. Inflyttningen från de nya EU-länderna ökade också. 771 000 personer, d.v.s. knappt två tredjedelar av befolkningen räknas vara i arbetsför ålder 16-64 år, vilket är en ökning med 10 600 personer.

Nettoinflyttningen till Skåne väntas försvagas under de närmaste åren. Arbetsförmedlingen utgår från följande antaganden:

- Inflyttningen från Danmark minskar signifikant under prognosperioden. Tidigare var de förhållandevis låga bostadspriserna i Skåne ett viktigt skäl för danska bostadssökande att flytta över sundet. Emellertid har bostadspriser i huvudstadsregionen fallit markant som följd av finanskrisen men också som följd av ett ökat bostadsbyggande.
- Antalet asylsökande som hittills i år har kommit till Sverige har minskat med en tredjedel jämfört med samma period året innan. Därmed kommer också flyktningsinvandringen till Skåne att stagnera.
- Antalet inflyttade (arbetskraftsinvandring) från andra EU-länder minskar i takt med att konjunkturen mattas av.

Jämfört med vår prognosens bedömning förutses en mer dämpad befolkningstillväxt. Befolkningen i åldrarna 16-64 år väntas öka med 8 700 personer i år och med 6 700 personer nästa år. Framför allt ökar de yngre åldersgrupperna. De stora barnkullarna från mitten av 1980-talet och början av 1990-talet kommer in i 16-24-årsintervallet. Invandringen, men också inrikesinflyttningen av framför allt 20-24 åringar som läser vid Lunds Universitet och Malmö Högskola, ger ett stort befolkningstillskott.

Befolkningstillväxten är störst i de tätbefolkade områdena runt Öresundskusten. Eftersom bostadsbristen i västra Skåne fortfarande är stor, väljer framför allt småbarnsfamiljer att flytta till kommuner i mellersta och östra Skåne.

Arbetskraftsutbudet: tillväxt bromsas upp

I prognosen skattas arbetskraften dels med hjälp av tidigare prognoser och egna framskrivningar som baseras på NUTEK:s och SCB:s regionala analys- och prognosystem (rAps), dels med hjälp av SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik. Dessutom räknas arbetspendlingen över Sundet in i framskrivningen.

Som arbetskraft betraktas den del av befolkningen (16-64 år) som arbetar samt personer som är arbetslösa och söker arbete. Enligt Arbetsförmedlingens beräkningar ökade Skånes arbetskraft med 12 100 personer i fjor och uppgick till 566 100 personer under fjärde kvartalet 2007.

Arbetskraftsutbudets tillväxt försvagas rejält under prognosperioden. Den svagare utvecklingen förorsakas av följande faktorer:

- Arbetsmarknaden brukar reagera snabbt på konjunkturella förändringar. När den ekonomiska tillväxten bromsas upp är det vanligt att studenter inte har lika bråttom ut på arbetsmarknaden, att äldre personer pensionerar sig tidigare och att även jobböppningar för de marginaliserade grupperna minskar. Den sedan länge förväntade *sysselsättningsminskningen* har dock kommit mycket snabbare och förändringen varit mer abrupt än vad samtliga prognosinstitut förutsåg för några månader sedan. Den fallande arbetskraftsefterfrågan *dämpar således arbetskraftsutbudet* och effekten är större än vad som framkommit i tidigare prognoser.
- Skånes *befolkningsutveckling* är fortsatt stark och bidrar till att *arbetskraftsutbudet växer*, även om tillväxttakten minskar. Framförallt flyttar personer i arbetsför ålder till länet och bidrar därmed till en ökning av arbetskraften.

Även de stora barnkullarna från perioden mellan mitten av 1980-talet och början av 1990-talet har kommit in i yrkesaktiv ålder, vilket ger ett kontinuerligt tillskott till arbetskraften. Till skillnad mot övriga Sverige kommer fler in på Skånes arbetsmarknad än som lämnar den, trots fyrtiotalisternas pensionsavgångar.

- Ohälsotalet⁸ i Skåne och i riket som helhet sjunker. I slutet av oktober i år noterades i genomsnitt 35,2 ersättningsdagar i länet, att jämföra med 37,7 för ett år sedan. Antalet ersättningsdagar i hela landet var 36,2 i slutet av oktober. Även antalet personer med sjuk- och aktivitetsersättning på heltid har minskat hittills i år med nästan 4 800 personer och uppgick till 64 500 personer under november i år.

En viktig roll tillkommer den s.k. rehabiliteringskedjan som infördes den 1 juli 2008. Förändringarna i sjukförsäkringen syftar till att förkorta sjuktiderna och öka möjligheterna för sjuka att återgå i arbete.

Utvecklingen betyder att *fler personer i arbetsför ålder befinner sig ute på arbetsmarknaden* och trenden bedöms fortsätta under prognosperioden.

- Deltagare i arbetsmarknadspolitiska program med aktivitetsstöd räknas inte in i arbetskraften. Sett över hela prognosperioden förutses programvolymen öka eftersom inflödet till Ungdomsgarantin samt Jobb- och Utvecklingsgarantin bedöms vara större än utflödet till olika arbeten med eller utan stöd. Volymerna av kompletterande utbildningar såsom den kommunala vuxenutbildningen (Komvux) och den kvalificerade yrkesutbildningen (KY) är svårbedömda. För samtliga arbetsmarknadspolitiska program och vuxenutbildningar gäller att regeringen snabbt kan anpassa omfånget och inriktningen om det uppstår nya behov på arbetsmarknaden i lågkonjunktrens spår, vilket skulle ha en klart *dämpande effekt på arbetskraftsutbudet*.
- Regeringens ekonomiska politik är inriktad på att *stimulera arbetskraftsutbudet* och minska utanförskapet. Regeringen aviserar också att sänka trösklarna in på arbetsmarknaden för låg- och medelinkomsttagare (s.k. tredje steget av jobbskatteavdraget).

⁸ Ohälsotalet är ett mått på antalet utbetalda dagar med sjuk- och aktivitetsersättning (tidigare förtidspension) per person mellan 16 och 64 år. Ohälsotalet innehåller INTE dagar med sjuklön från arbetsgivare.

Det är framför allt den minskade efterfrågan på arbetskraft som hämmar tillväxten av arbetskraftsutbudet. Utbudet väntas öka med 3 900 personer i år (0,7 procent) och med 4 100 personer nästa år (0,7 procent), vilket är en ganska svag tillväxt jämfört med 2006 och 2007.

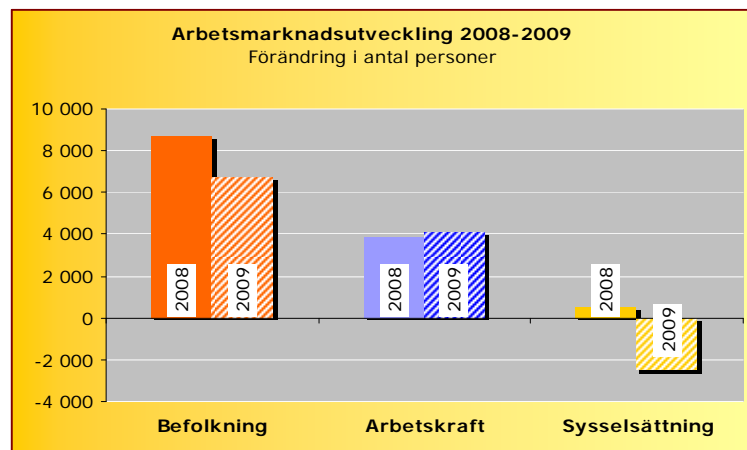
Arbetskraften i arbetsmarknadsregion Kristianstad har hittills ökat mycket långsamt – mycket långsammare jämfört med länets västra del – vilket kan förklaras med regionens demografi. Under prognosperioden påverkas utvecklingen dessutom av att efterfrågan minskar markant. Kombinationen av de båda faktorerna kommer att leda till att arbetskraftsutbudet stagnerar i denna del av Skåne.

Inom arbetsmarknadsregion Helsingborg förutses en mycket svag trend uppåt. Arbetskraftsutbudet fortsätter däremot att öka i arbetsmarknadsregion Malmö där de demografiska effekterna bedöms ha en större betydelse än lågkonjunktrens effekter på arbetsmarknadsutvecklingen – åtminstone under prognosperioden.

Arbetslöshet och programinsatser

Arbetsmarknaden försvagas

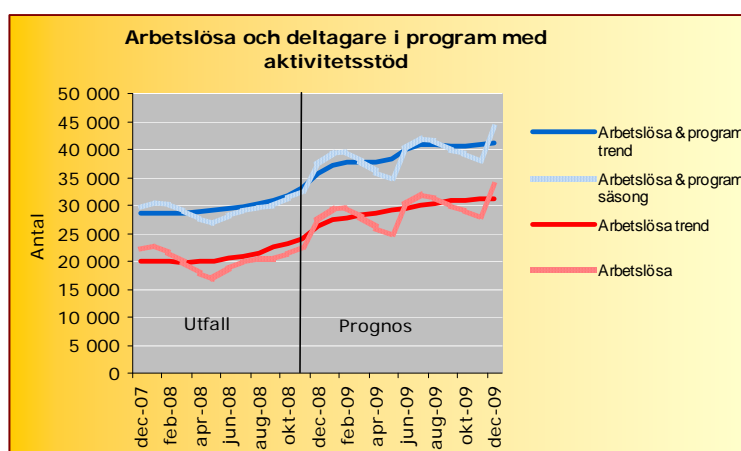
Den positiva trenden som hittills kännetecknat arbetslöshetens utveckling avbröts under höstmånaderna i år. Sedan dess pekar arbetslösheten uppåt igen. Sysselsättningsminskningen i kombination med ett fortsatt ökande arbetskraftsutbud kommer att leda till en klar ökning av arbetslösheten nästa år.

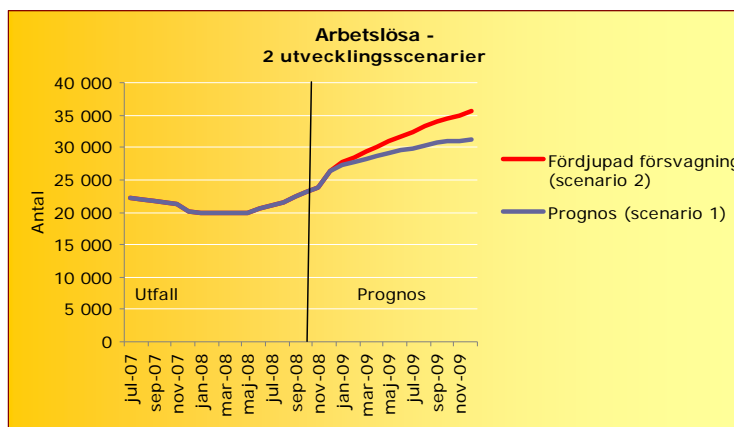
Antalet deltagare i de arbetsmarknadspolitiska programmen har ökat tydligt på grund av det förhållandevis stora sökandeflödet till Jobb- och utbildningsgarantin samt Jobbgarantin för ungdomar. Denna trend bedöms fortsätta under hela prognosperioden. Personer som står långt ifrån arbetsmarknaden och ungdomar prioriteras.

Om man tar hänsyn till de säsongsmässiga svängningarna beräknas 23 500 personer vara arbetslösa i slutet av 2008 och 30 100 vid samma period nästa år. Detta motsvarar en arbetslöshet på 3,0 respektive 3,8 procent räknat i förhållande till befolkningen (16-64 år).

Antalet arbetslösa och deltagare i program med aktivitetsstöd beräknas uppgå till 33 700 personer under fjärde kvartalet i år – inklusive säsongsvängningarna. I förhållande till befolkningen (16-64 år) är andelen 4,3 procent. Under fjärde kvartalet 2009 kommer arbetslösa och programdeltagare att uppgå till 40 300 personer eller 5,1 procent. Det ska påpekas att beräkningarna är gjorda med höstens budgetproposition som utgångspunkt. Den fortsatta befolkningsökningen framför allt i sydvästra delen av Skåne leder till att arbetskraftsutbudet blir betydligt större i västra och södra Skåne än i länets nordöstra del. Detta i kombination med en stagnerande sysselsättning innebär att arbetslösheten paradoxalt nog ökar något kraftigare i arbetsmarknadsregion Malmö än i länets övriga delar – trots ett gynnsamt utgångsläge.

Med tanke på höstens varselvåg kan man inte utesluta att arbetslösheten växer ännu kraftigare. Skulle sysselsättningen i Skåne sjunka ner till en nivå som motsvarar alternativscenario 2 i regeringens reviderade prognos – vilket innebär en minskning upp mot 6 800 färre sysselsatta för Skånes del – så hamnar antalet arbetslösa på en nivå strax under 34 000 strecket, motsvarande 4,3 procent av befolkningen (16-64 år). Eftersom den konjunkturella nedgången i nuläget huvudsakligen berör industrin så drabbas de mer industri-tyngre delarna av länet av den minskande arbetskraftsefterfrågan.

Konsekvenser på arbetsmarknaden

- ***Det blir svårare att komma in på arbetsmarknaden***

I samhällsdebatten ses ofta ungdomarnas och invandrades inträde på arbetsmarknaden som helt skilda fenomen, eftersom vuxna invandrare har arbetslivserfarenhet från hemlandet men saknar landsspecifika kompetenser såsom kunskaper i det svenska språket. Det som dock förenar de båda grupperna är avsaknaden av svensk yrkeslivserfarenhet, referenser från svenska arbetsgivare samt bristen på kontaktnät förvärvat genom arbete.

Oavsett konjunkturläget är etableringsprocessen svår för ungdomar och invandrare. Chanserna att få sin första anställning minskar drastiskt för dessa grupper när arbetsmarknaden i rask takt försvagas.

Även högutbildade har svårt att debutera på arbetsmarknaden. En blick tillbaka på verksamhetsstatistiken under den konjunkturrella svackan 2003 och 2004 visar att akademiker överlag drabbades av en hög arbetslöshet. Faktum är att såväl akademiker som icke-akademiker har svårt att träda in på arbetsmarknaden, själva etableringsprocessen är dock mer besvärlig för de högutbildade och sker senare. I takt med att båda grupperna etablerat sig på arbetsmarknaden sjunker andelen arbetslösa.

Arbetsförmedlingen noterar för närvarande att det blir allt svårare att hitta lärlingsplatser för de elever som avslutat sin gymnasiala yrkesutbildning. Som ett exempel kan nämnas att arbetsförmedlingarna i Skåne registrerade ca 260 arbetslösa lärlingar inom olika byggyrken (oktober 2008). Dessa kommer med stor sannolikhet inte att kunna fullfölja sina utbildningar under de närmaste åren trots att det fortfarande råder en bristsituation bland ett antal byggyrken och bygghantverksyrken.

- ***Arbetslösheten stiger bland personer med lös anknytning till arbetsmarknaden***

De stigande arbetslöshetstalen under fjärde kvartalet i år beror huvudsakligen på två faktorer: det minskade antalet rekryteringar på arbetsmarknaden och den minskade benägenheten hos arbetsgivarna att förlänga tidsbegränsade anställningar. Dessa faktorer drabbar framför allt personer med lös eller obefintlig anknytning på arbetsmarknaden, exempelvis många ungdomar och invandrare. Redan nu pekar Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik på en klart större ökning av antalet arbetslösa bland utrikesfödda, ungdomar och även personer med funktionshinder.

Framöver kommer arbetslösheten att förstärkas när en del av de som är varslade om uppsägning faktiskt blir uppsagda. I första hand drabbas de anställda som har en kort anställningsperiod bakom sig ("sist in först ut"). Andelen yngre och nyutbildade samt nyinvandrade är av naturliga skäl stor bland de varslade.

- ***Stora ungdomskullar kommer ut på arbetsmarknaden***

Den förväntade utvecklingen för ungdomar, invandrare och övriga personer med en svag anknytning till arbetsmarknaden får en helt annorlunda dimension om det tas hänsyn till den demografiska utvecklingen. För de närmaste åren förutser befolkningsprognosen en ökning framför allt av de yngre åldersgrupperna bland den arbetsföra befolkningen, när de stora barnkullarna från mitten av 1980-talet och början av 1990-talet kommer in i 16-24-årsintervallet. Utvecklingen innebär att tillströmningen

till arbetsmarknaden kommer att växa kraftigt – *oberoende av konjunktläget*. Även det totala arbetskraftutbudet ökar, trots att den stora gruppen 40-talister lämnar arbetsmarknaden⁹.

Kombinationen av en stark befolkningstillväxt bland den arbetsföra befolkningen – framför allt bland de yngre åldersgrupperna – och en kraftig fallande efterfrågan på arbetskraft ökar sannolikheten att stora ungdomskullar överhuvudtaget inte kommer in på arbetsmarknaden. Risker är överhängande att situationen från 1990-talets krisår upprepas.

Efterfrågan på Arbetskraft – yrkesfördelad

Konkurrensen om de lediga jobben ökar

Jämfört med arbetsförmedlingens vårprognos har arbetsställdas bedömningar överlag blivit mer pessimistiska. Arbetsställena förutser en klart stagnerande sysselsättningsutveckling i år och en minskning nästa år. Sysselsättningen förväntas öka – dock mycket svagt – inom den privata tjänstesektorn, handeln inkluderad. Industrisysselsättningen pekar däremot nedåt. Även den offentliga sektorn som helhet förväntar sig en minskad sysselsättning.

Antalet prognosföretag som uppger att de har svårt att rekrytera minskar i takt med att konjunktläget försämras. Enligt prognosen blir det påtaglig brist inom 5 yrken, jämfört med 36 för ett år sedan. Viss brist väntas inom 45 yrken, jämfört med 39 för ett år sedan.

Bedömningarna i yrkesbarometern är en sammanvägning för hela Skåne. För en del yrkeskategorier är tillgången och efterfrågan i balans på länsnivå, men lokalt kan det råda obalans. En annan svårighet kan vara att det finns många arbetssökande, men att de inte motsvarar arbetsgivarnas krav och önskemål.

Utvecklingen för olika yrken

Datayrken

Inom IT förutspås en tillväxt med nya arbetstillfällen, både i konsult-, forsknings- och datorspelsföretag. Men tillväxttakten avtar. Efterfrågan är fortsatt hög på *dataspecialister* och det är viss brist på ledig arbetskraft med gedigen utbildning (högskoleutbildning) och erfarenhet. Samtliga arbetsgivare kräver aktuell certifiering eller liknande. Bland bristyrkena finns *programmerare, systemerare, IT-strateger och IT-analytiker, nätverks- och servicetekniker*.

Yrken inom teknik och naturvetenskap

Efterfrågan på *ingenjörer* och *tekniker* har varit expansiv. Även under prognosperioden finns ett stort anställningsbehov, som dock bedöms att dämpas i takt med att orderstocken minskar inom den privata industri- bygg- och tjänstesektorn. Trots en avmattning i byggbranschen märks en fortsatt efterfrågan av *civilingenjörer med inriktning mot bygg- och*

⁹ Framför allt Skånes västra del kommer att beröras av detta "generationsskifte".

anläggning och det finns viss brist på arbetskraft under prognosperioden. Större efterfrågan väntas även på *civilingenjörer mot el-tele och elektronik* samt *elkraft* och även där väntas viss brist på arbetskraft. För nämnda områden efterfrågas även *tekniker* och en viss brist kan uppstå. För ingenjörer och tekniker med inriktning mot kemi och maskin bedöms arbetsmarknadsläget vara i balans.

Det finns god tillgång på *kemister* och *bioanalytiker med forskarbakgrund*.

Sjukvårdsyrken

Sysselsättningen inom vård och omsorg ökar inte, men rekryteringsbehovet är oförändrat stort på grund av personalomsättningen. Bristen på arbetskraft gäller framför allt de legitimationsyrken som kräver högskoleutbildning. Detta beror på att antalet utbildnings- och praktikplatser under de senaste decennierna inte varit tillräckligt många för att motsvara behoven på arbetsmarknaden. Inom övriga yrkesgrupperna finns det fortfarande många arbetslösa och många som är undersysselsatta. Även om en del väljer att arbeta i Danmark, finns det tillräckligt med arbetskraft.

Läkare efterfrågas och i delar av länet är det brist. Behovet av läkare med *specialistkompetens mot barn- och vuxenpsykiatri* är stort. Generellt noteras påtaglig brist på alla *sjuksköterskor, både med allmän inriktning och specialiserade*.

Efterfrågan på *undersköterskor* har ökat under de senaste åren och arbetslösheten minskat något. Denna trend bryts eftersom offentliga och privata vårdgivare aviserar personalminskningar under prognosperioden. Totalt bedöms arbetsmarknadsläget vända från en situation i relativt bra balans mot en situation med visst överskott av arbetssökande. Dessutom finns det fortfarande många undersysselsatta (deltids- och timanställda). Efterfrågan på *vårdbiträden* fortsätter att minska och det råder ett klart överskott av arbetssökande.

Ett antal *tandläkare* kommer att rekryteras och det finns risk för att viss brist uppstår. Behovet av *tandhygienister* och *tandsköterskor* bedöms förbli oförändrat och det råder balans.

Det finns ett ständigt behov av *personliga assistenter*, bland annat från privata aktörer. Samtidigt noteras många arbetslösa och undersysselsatta. Varje assistansmottagare har speciella behov som ska tillgodoses och det medför att arbetet som personlig assistent är mycket skiftande och till stor del bygger på personlig lämplighet. Svårigheten är således stor att matcha ihop lediga arbeten med ledig arbetskraft.

Undervisningsyrken

Den demografiska utvecklingen och den stora inflyttningen till länet leder till fortsatt stor efterfrågan på barnomsorg och trycket kommer att öka under de närmaste åren. Det är påtaglig brist på *förskollärare* och rekryteringsläget kommer inte att lätta. I stora delar av länet är det även stor efterfrågan på *fritidspedagoger*.

Efterfrågan inom utbildningsyrkena styrs i första hand av elevunderlaget. För närvarande råder det ett visst överskott på *lärare i de tidigare årskurserna*. Redan i slutet av prognosperioden kan man räkna med ett ökat elevantal i grundskolan, när de stora barnkullarna går över från för- till grundskolan och då ökar rekryteringsbehovet något. Efterfrågan på *lärare i de senare årskurserna* bedöms däremot minska något och det förutses

råda ett visst överskott i slutet av prognosperioden. Det noteras dock brist på grundskollärare med praktiskt estetiska ämnesinriktningar (t.ex. musik, slöjd, hemkunskap).

Efterfrågan på *gymnasielärare* skiftar beroende på ämneskombination och kommun. Under prognosperioden tenderar efterfrågan att minska. Elevantalet börjar sjunka som följd av den demografiska utvecklingen. En viss brist kan förkomma på yrkeslärare och lärare i karaktärsämnen. Även en viss brist på *speciallärare* bedöms hålla i sig under det kommande året. Etableringen av friskolor innebär för många kommuner ett stort osäkerhetsmoment vid den framtida personalplaneringen.

Under prognosperioden förväntas huvudsakligen ersättningsrekryteringar av *högskolelärare*. Ingen större förändring väntas av efterfrågan och arbetsmarknadsläget är i balans.

Övriga akademiker

Det råder en fortsatt stor brist på *veterinärer*. För att avhjälpa en del av rekryteringsproblemen anställs veterinärer från Tyskland, Belgien/Nederländerna och övriga Europa.

Det finns fler akademikeryrken där antalet sysselsatta är lågt och där det kan bli brist på arbetskraft, t.ex. *lantmätare*.

Efterfrågan på ekonomiutbildade har förbättrats i takt med det stärkta konjunkturläget under de senaste åren. Denna trend kommer inte att fortsätta. I bästa fall råder det balans mellan utbud och efterfrågan under de kommande månaderna, vilket gäller för gruppen *revisorer* och *redovisningsekonomer* samt *ekonomi- och löneassistenter*. Däremot råder överskott för de övriga yrkesgrupper inom ekonomi. Arbetsmarknadsläget för yrken inom övrig administration präglas av en ökande konkurrens bland de arbetssökande. För *utredare* i offentlig verksamhet, *informatörer* och *journalister* finns ett påtagligt överskott. Det finns även god tillgång på *bibliotekarier* och *biologer*. Överskotten bedöms kvarstå framöver. Vidare finns en god tillgång på *fastighetsmäklare*.

Yrken inom handel och kontor

Trots den krisartade utvecklingen under de senaste månaderna fortsätter handeln att växa. För närvarande upplever handeln en ökad efterfrågan i samband kronans värdeminskning mot euron och den danska kronan. Affärerna i Malmö och Helsingborg noterar ett växande antal danska konsumenter. Vidare invigs flera köpcentra under prognosperioden. Personalbehovet kommer därför att öka men många nya tjänster blir deltidstjänster.

Tillgången på arbetskraft är mycket god, dock saknas säljare med produktkunskap. Fackhandeln väntas också öka efterfrågan något och då särskilt på grund av utökade öppettider. Framöver bedöms det råda oförändrad efterfrågan och balans i utbudet. I yrket finns det många som bara har deltidstjänster i skiftande omfattning och det kan vara svårt att få heltidstjänst.

Partihandeln berörs av konjunkturedgången inom industrin och personalbehovet anpassas successivt. Det råder dock fortfarande brist på företagssäljare som har såväl gedigen ekonomisk som teknisk- och produktkunskap.

För övriga yrken inom handel och kontor väntas efterfrågan stagnera. Det är balans för flera yrkesgrupper och överskott av *receptionister*, *kassörer* och *telefonister* och *bilförsäljare*. Ett mer påtagligt överskott noteras för *banktjänstemän*.

Yrken inom jordbruk, livsmedel, restaurang- och hotell

Tillgång och efterfrågan är i huvudsak i balans på arbetskraft till jordbruket, med undantag för brist på *djurskötare till svin och nötkreatur* samt *förare av skogsmaskiner*.

Efterfrågan på *slaktare* och *styckare* är för närvarande i balans. Efterfrågan är dock mycket säsonsberoende.

Efterfrågan på *kockar* är fortsatt stor. På vissa håll i länet, där besöksnäringen är en betydande del av näringslivet, befaras stor brist. Det kan även finnas svårigheter att få tag på *servitörer*. Dessutom upplever branschen en fortsatt konkurrens om arbetskraften från Danmark. Andelen deltidsarbete är förhållandevis stor.

Bygg- och hantverksyrken

Arbetskraftsefterfrågan inom byggsektorn minskar markant under prognosperioden. Det är framför allt de stora byggföretagen som aviserar personalminskningar. Arbetsförmedlingen registrerar dessutom ett ökande antal varsel om uppsägningar. De små och medelstora företagen ser fortfarande något mer positivt på framtiden. I länet finns stora anläggningsprojekt som pågår några år framåt. Vidare är stora bostadsprojekt på gång. För närvarande är det balans mellan efterfrågan och utbud vad gäller gruppen byggnadsarbetare (murare, plattsättare, betongarbetare och träarbetare). Däremot råder fortfarande brist på *anläggningsarbetare*, *anläggningsmaskinförare*, *kranförare*, *arbetsledare* och *platschefer*. Inom ledarpositioner är det t.ex. brist på *byggnadsingenjörer*, *byggnadstekniker* samt *VVS-ingenjörer*.

Bristituation lättas även för yrkesgruppen bygghantverkare. Jämfört med tidigare prognoser har antalet bristyrken minskat. Enbart yrken som *isolerings- och VVS-montörer* samt *isoleringsmontörer* kännetecknas av en bristsituation. Problemet är dock att antalet lärlingsplatser inte är tillräckligt i förhållande till det växande antalet gymnasieelever.

Konkurrensen om lediga arbeten har ökat för *fastighetskötare* och *grovarbetare*; för närvarande råder påtagligt överskott på arbetsmarknaden.

Industri- och verkstadsyrken

Branschföretagen inom tillverkningssektorn räknar med en kraftig sysselsättningsminskning. I första hand drabbas fordonsindustrin samt övriga delar av verkstadsindustrin. Trots de dystra utsikterna har branschföretagen svårigheter att få tag på *maskinreparatörer*, *styr- och reglertekniker*, *CNC-operatörer* samt *verkstadsmekaniker*. *Svetsare* och personer med kunskap i skärande bearbetning är också en grupp där det råder en påtaglig brist på arbetskraft. För de flesta maskinoperatörer och montörer noteras däremot ett överskott bland arbetssökande.

Efterfrågetrycket på *lastbilsmekaniker* håller på att lätta. Arbetsmarknadsläget för *bilmekaniker* bedöms gå över från balans till ett visst överskott.

Transportarbete

Efterfrågan på *lastbilsförare* och *distributionschaufförer* minskar i takt med att transportbehovet påverkas allt mer av lågkonjunkturen. Varuflödet är fortfarande stort och det krävs fler transportledare och transportplanerare. Efterfrågan på yrkesgruppen överstiger

fortfarande den lediga arbetskraften, vilket har lett till en bristsituation som väntas bestå under hela prognosperioden.

Satsningar på kollektivtrafiken fortsätter trots en allt svagare konjunktur. Detta medför en ökad efterfrågan på arbetskraft, såsom busschaufförer och tågpersonal. Inom persontrafiken är rekryteringsbehovet av *bussförare* mycket stort, dels för att det finns en ständig omsättning och dels för att kollektivtrafiken ökar. Även tågtrafiken ökar och efterfrågan på *lokförare*, *tågmästare* och *bangårdsarbetare* bedöms stiga.

Övriga yrken

För en del mindre vanliga yrken bland annat inom hantverksområdet, är det dålig återväxt och en del av de verksamma har passerat pensionsåldern. Situationen är likartad när det gäller olika typer av förare till större maskiner inklusive *grävmaskinförare*. Det finns en relativt stor efterfrågan på maskinförare (t.ex. inom lantbruk), men helst ska man driva arbetet som egen företagare (t.ex. skogsmaskinförare).

Yrkesbarometern Höstprognos 2008

Yrke	Arbetsmarknadsläget oktober 2008	Arbetsmarknadsläget oktober 2009
Naturvetenskap, teknik och data		
Kemist	Visst överskott	Visst överskott
Geolog	Mer påtagligt överskott	Visst överskott
Systemerare/programmerare	Någon brist	Någon brist
IT-strateg, IT-analytiker	Någon brist	Någon brist
Datatekniker (nätverkstekniker)	Någon brist	Någon brist
Servicetekniker, IT	Någon brist	Någon brist
Arkitekt	I stort sett balans	I stort sett balans
Civilingenjör, bygg och anläggning	Någon brist	Någon brist
Civilingenjör, elkraft	Någon brist	Någon brist
Civilingenjör, elektronik och teleteknik	Någon brist	Någon brist
Civilingenjör, maskin	I stort sett balans	I stort sett balans
Civilingenjör, kemi	Visst överskott	Visst överskott
Lantmätare	Någon brist	Någon brist
Laboratorieingenjör	I stort sett balans	I stort sett balans
Byggnadsingenjör och byggnadstekniker	Någon brist	Någon brist
Elingenjör och eltekniker	Någon brist	Någon brist
Ingenjör och tekniker inom elektronik och teleteknik	Någon brist	Någon brist
Maskiningenjör och maskintekniker	I stort sett balans	I stort sett balans
VVS-ingenjör	Mer påtaglig brist	Mer påtaglig brist
Kemiingenjör och kemitekniker	I stort sett balans	I stort sett balans
Hälso- och sjukvård samt omsorg		
Läkare	Någon brist	Någon brist
Tandläkare	Någon brist	Någon brist
Veterinär	Mer påtaglig brist	Mer påtaglig brist
Apotekare	Någon brist	I stort sett balans
Logoped	Visst överskott	Visst överskott
Barnmorska	Någon brist	Någon brist
Akutsjuksköterska	Mer påtaglig brist	Mer påtaglig brist
Barnsjuksköterska	Någon brist	Någon brist
Distriktssköterska	Mer påtaglig brist	Mer påtaglig brist
Arbetsterapeut	I stort sett balans	I stort sett balans
Dietist	Visst överskott	Visst överskott
Optiker	I stort sett balans	I stort sett balans
Tandhygienist	I stort sett balans	I stort sett balans
Sjuktymnast	I stort sett balans	I stort sett balans
Receptarie	I stort sett balans	I stort sett balans
Audionom	I stort sett balans	Visst överskott
Sjuksköterska, medicin/kirurgi (grundutbildade)	Mer påtaglig brist	Mer påtaglig brist
Operationssjuksköterska	Mer påtaglig brist	Mer påtaglig brist
Geriatrisksjuksköterska	Mer påtaglig brist	Mer påtaglig brist
Sjuksköterska, psykiatrisk vård	Mer påtaglig brist	Mer påtaglig brist
Röntgensjuksköterska	Mer påtaglig brist	Mer påtaglig brist
Biomedicinsk analytiker	I stort sett balans	I stort sett balans
Läkarsekreterare	I stort sett balans	I stort sett balans
Undersköterska	Visst överskott	Visst överskott
Personlig assistent	Visst överskott	Visst överskott
Vårdbiträden	Mer påtagligt överskott	Mer påtagligt överskott
Skötare och vårdare	I stort sett balans	I stort sett balans
Tandsköterska	I stort sett balans	I stort sett balans

Yrke	Arbetsmarknadsläget oktober 2008	Arbetsmarknadsläget oktober 2009
Hälso- och sjukvård samt omsorg (fortsättning)		
Miljö- o hälsoskyddsinspektör	I stort sett balans	I stort sett balans
Barnskötare	Visst överskott	Mer påtagligt överskott
Utbildning		
Universitets- o högskolelärare	I stort sett balans	I stort sett balans
Gymnasielärare i matematik	I stort sett balans	I stort sett balans
Gymnasielärare naturvetenskapl. ämnen	I stort sett balans	I stort sett balans
Gymnasielärare i historia, samhällskunskap	I stort sett balans	Visst överskott
Gymnasielärare i språk	I stort sett balans	I stort sett balans
Gymnasielärare i yrkesämnena	Någon brist	Någon brist
Gymnasielärare i praktiska-estetiska ämnen	Någon brist	I stort sett balans
Grundskollärare, inriktning mot tidigare år	Visst överskott	I stort sett balans
Grundskollärare, inriktning mot senare år	I stort sett balans	Visst överskott
Fritidsledare	Någon brist	I stort sett balans
Specialpedagog	Någon brist	Någon brist
Förskollärare	Mer påtaglig brist	Mer påtaglig brist
Fritidspedagog	Någon brist	Någon brist
Ekonomi och administration mm		
Revisor	I stort sett balans	I stort sett balans
Redovisningsekonom	I stort sett balans	I stort sett balans
Personaltjänsteman	Visst överskott	Visst överskott
Studie- och yrkesvägledare	I stort sett balans	I stort sett balans
Marknadsanalytiker, marknadsförare	Visst överskott	Visst överskott
Organisationsutvecklare	Visst överskott	Visst överskott
Jurist	I stort sett balans	I stort sett balans
Bibliotekarie	Visst överskott	Visst överskott
Samhälls- och språkvetare	Visst överskott	Visst överskott
Journalist	Mer påtagligt överskott	Mer påtagligt överskott
Informatör	Mer påtagligt överskott	Mer påtagligt överskott
Utredare i offentlig förvaltning	Mer påtagligt överskott	Mer påtagligt överskott
Psykolog	I stort sett balans	I stort sett balans
Socialsekreterare	I stort sett balans	I stort sett balans
Kurator	I stort sett balans	I stort sett balans
Sekreterare (exkl. läkarsekreterare)	Visst överskott	Visst överskott
Ekonomiassistent/löneassistent	I stort sett balans	I stort sett balans
Kassör	Visst överskott	Visst överskott
Receptionist	Visst överskott	Visst överskott
Telefonist	Visst överskott	Visst överskott
Säkerhets- och kvalitetsinspektör	I stort sett balans	I stort sett balans
Företagssäljare och försäljare inom detaljhandeln		
Värdepappersmäklare	Visst överskott	Visst överskott
Försäkringstjänstemän	Visst överskott	Visst överskott
Fastighetsmäklare	Mer påtagligt överskott	Mer påtagligt överskott
Företagssäljare	Någon brist	Någon brist
Inköpare	I stort sett balans	I stort sett balans
Banktjänsteman	Mer påtagligt överskott	Mer påtagligt överskott
Försäljare, dagligvaror	I stort sett balans	I stort sett balans
Försäljare, fackhandel	I stort sett balans	I stort sett balans
Bilförsäljare	Visst överskott	Mer påtagligt överskott
Telefonförsäljare	Någon brist	I stort sett balans

Yrke	Arbetsmarknadsläget oktober 2008	Arbetsmarknadsläget oktober 2009
Service, restaurang mm		
Resebyråtjänsteman	Mer påtagligt överskott	Mer påtagligt överskott
Flygvärdinnor	Mer påtagligt överskott	Mer påtagligt överskott
Tågmästare	Någon brist	Någon brist
Reseledare	Mer påtagligt överskott	Mer påtagligt överskott
Kock/kokerska	Någon brist	Någon brist
Hovmästare	I stort sett balans	I stort sett balans
Servitör/servitris	Någon brist	Någon brist
Bartender	Visst överskott	Visst överskott
Köks- och restaurangbiträden	I stort sett balans	I stort sett balans
Friskvårdskonsulent (friskvård)	Visst överskott	Visst överskott
Frisör	I stort sett balans	I stort sett balans
Hudterapeut	Visst överskott	Visst överskott
Fotvårdsspecialist	I stort sett balans	I stort sett balans
Massör	Visst överskott	Visst överskott
Städare/lokalvårdare	Någon brist	Någon brist
Brandmän	I stort sett balans	I stort sett balans
Polismän	I stort sett balans	I stort sett balans
Väktare	I stort sett balans	I stort sett balans
Kriminalvårdare	Någon brist	Någon brist
Jord- och skogsbruk		
Biolog	Mer påtagligt överskott	Mer påtagligt överskott
Agronom/hortonom	I stort sett balans	I stort sett balans
Jägmästare	I stort sett balans	I stort sett balans
Lantmästare	I stort sett balans	I stort sett balans
Skogsmästare	I stort sett balans	I stort sett balans
Växtodlare	I stort sett balans	I stort sett balans
Trädgårdsarbetare	I stort sett balans	I stort sett balans
Parkarbetare	I stort sett balans	I stort sett balans
Djuruppfödare/djurskötare	Någon brist	Någon brist
Skogsarbetare	I stort sett balans	I stort sett balans
Förare av skogsmaskiner	Någon brist	Någon brist
Byggnadsarbetare och byggnadshantverkare		
Murare	I stort sett balans	I stort sett balans
Plattsättare	I stort sett balans	I stort sett balans
Betongarbetare	I stort sett balans	I stort sett balans
Träarbetare	Visst överskott	Visst överskott
Anläggningsarbetare	Någon brist	Någon brist
Anläggningsmaskinförare	Någon brist	Någon brist
Kranförare	Någon brist	Någon brist
Byggnadsplåtslagare	I stort sett balans	I stort sett balans
Takmontör	I stort sett balans	I stort sett balans
Golvläggare	I stort sett balans	I stort sett balans
Isoleringsmontör	Någon brist	Någon brist
Glasmästare	I stort sett balans	I stort sett balans
VVS-montör	Någon brist	Någon brist
Installationselektriker	Någon brist	Någon brist
Fastighetsskötare	Visst överskott	Visst överskott
Målare	I stort sett balans	I stort sett balans
Grovarbetare inom bygg och anläggning	Mer påtagligt överskott	Mer påtagligt överskott

Yrke	Arbetsmarknadsläget oktober 2008	Arbetsmarknadsläget oktober 2009
Tillverkning		
Gjutare	I stort sett balans	I stort sett balans
Svetsare	Någon brist	Någon brist
Tunnplåtslagare exkl. Byggnadsplåtslagare	I stort sett balans	I stort sett balans
Grovplåtslagare	I stort sett balans	I stort sett balans
Smed	I stort sett balans	I stort sett balans
Verktygsmakare	I stort sett balans	I stort sett balans
Lackerare	I stort sett balans	I stort sett balans
Bilmekaniker	I stort sett balans	Visst överskott
Lastbilmekaniker	Någon brist	I stort sett balans
Flygmekaniker	I stort sett balans	I stort sett balans
Maskinreparatör	Någon brist	Mer påtaglig brist
Elmontör	I stort sett balans	I stort sett balans
Styr- och reglertekniker	Någon brist	Någon brist
Linjemontör elkraft	I stort sett balans	I stort sett balans
Lässmed	I stort sett balans	I stort sett balans
Urmakare	I stort sett balans	I stort sett balans
Guld- o silversmed	Visst överskott	Visst överskott
Processoperatör vid stål- och metallverk	I stort sett balans	Visst överskott
Processoperatör, trä- pappers- och massaindustri	I stort sett balans	Visst överskott
Processoperatör, kemisk basindustri	Visst överskott	Visst överskott
Driftmaskinist	I stort sett balans	I stort sett balans
CNC-operatör	Någon brist	Någon brist
Verkstadsmechaniker	Någon brist	Någon brist
Maskinoperatör, sten-, cement- o betongvaror	I stort sett balans	Visst överskott
Maskinoperatör, kemisk industri	Visst överskott	Visst överskott
Maskinoperatör, gummi- och plastindustri	Visst överskott	Visst överskott
Maskinoperatör, trävaruindustri	Visst överskott	Mer påtagligt överskott
Maskinoperatör, grafisk industri, pappersvaruind.	Visst överskott	Visst överskott
Maskinoperatör, teko.	Visst överskott	Visst överskott
Maskinoperatör, livsmedelsindustri	Visst överskott	Visst överskott
Fordonsmontör	Visst överskott	Mer påtagligt överskott
Montör, el- och teleutrustning	I stort sett balans	Visst överskott
Montör, metall, gummi och plast	Visst överskott	Visst överskott
Transport		
Pilot	I stort sett balans	Visst överskott
Flygledare	I stort sett balans	I stort sett balans
Lager-/transportarbetare	I stort sett balans	I stort sett balans
Logistik	I stort sett balans	I stort sett balans
Speditör	I stort sett balans	I stort sett balans
Transportledare/-planerare	Någon brist	Någon brist
Lokförare	Någon brist	Någon brist
Bangårdsarbetare	Någon brist	Någon brist
Taxiförare	Mer påtagligt överskott	Mer påtagligt överskott
Bussförare	Mer påtaglig brist	Mer påtaglig brist
Lastbils- och långtradarförare	I stort sett balans	I stort sett balans
Truckförare	I stort sett balans	I stort sett balans

Yrke	Arbetsmarknadsläget oktober 2008	Arbetsmarknadsläget oktober 2009
Övriga yrken		
Fotograf	Mer påtagligt överskott	Mer påtagligt överskott
Slaktare	I stort sett balans	I stort sett balans
Styckare	I stort sett balans	I stort sett balans
Bagare	I stort sett balans	I stort sett balans
Konditor	I stort sett balans	I stort sett balans
Brevbärare	I stort sett balans	I stort sett balans
Tidningsdistributör	I stort sett balans	I stort sett balans
Vaktmästare	Visst överskott	Visst överskott
Renhållnings- och återvinningsarbetare	I stort sett balans	I stort sett balans
Paketerare och andra fabriksarbetare	Visst överskott	Visst överskott
Godshanterare, expressbud	Visst överskott	Visst överskott